

Taula

7	PALIMPSEST I TRANSGURACIÓ
13	FINITUD (Preàmbuls)
15	Exilis
17	Asfixia
19	La sendera de les azalees
21	Newton Lower Falls
23	Electroconvulsions
25	Doctor
27	CONDEMNES (Cartes)
29	Martini
31	Ritz
33	<i>The White Goddesses</i>
35	Immortals
37	Falcon's Yard
41	<i>My String Bean</i>
43	<i>Sun in Scorpio</i>
49	<i>Joy</i>
51	Hem estat d'aquelles
53	Celebració
55	Quiescent
57	Balanced Rock
59	Passes petites
63	Westwood Lodge

65	Dreceres d'aigua
67	L'absurda condemna
69	Deïtat triforme
71	On ens acarona la llum
73	Veneració a Hèlios
75	<i>Jesus pride</i>
77	Soc Victoria Lucas
79	Éssers perduts
81	Fins i tot enmig de les flames...
83	<i>Dear, dead Sylvia</i>
85	IMMORTALS (Epitafis)
87	Soliloquis al fossar de Heptonstall
89	<i>Rats live on no evil star</i>
91	Soliloquis al fossar de Heptonstall
93	<i>Rats live on no evil star</i>
95	Soliloquis al fossar de Heptonstall
97	<i>Rats live on no evil star</i>
99	EPÍLEG
105	NOTES BIOGRÀFIQUES
105	Sylvia Plath
107	Anne Sexton
109	Agraïments

Palimpsest i transfiguració

La poesia hauria de permetre'ns el consol de fer desaparèixer l'ego; de deixar-lo, si més no, en suspensió. Tal vegada aquesta idea li voltava pel cap a Emily Dickinson quan va escriure el seu poema 260, el que comença "I am Nobody! - Who Are You?" També hi pensava el nostre Bartomeu Fiol, quan de tant en tant deia que, dels autors dels poemes (aquells de qui en diem *poetes*) no n'hauríem de saber res; idealment, per a l'autor de *Calaloscans*, la lectura desitjable era la lectura verge, alliberada de qualsevol rastre o empremta d'autoria.

És possible també que el poema de Dickinson fos una de les lectures comentades en el taller de poesia on es van conèixer Anne Sexton i Sylvia Plath, on va començar una amistat que les havia d'unir la resta de les seves vides, massa curtes. El professor que impartia el taller era Robert Lowell, de manera que, en aquella aula de Boston, s'hi reunien tres dels més grans autors de la poesia nord-americana del segle xx. Nervis destrossats,

amors contrariats, angoixa per la impermanència de les coses, hipersensibilitat, alcoholisme, poesia, eren coses que tots tres compartien, segurament sense saber-ho en aquell moment. Eren finals dels anys cinquanta, el professor era deu i catorze anys més vell que les dues alumnes. En aquesta època, Lowell escriu una carta a la seva amiga de l'ànima, Elisabeth Bishop (i així traïem a rotlle una altra titana de la poesia americana), que en aquell moment viu a Brasil. Li escriu: “He acabat el llibre, crec [...]. Ha estat una tardor tranquil·la. Na Lizzie s’acaba de treure el permís de conduir a Massachussets. Ara anem tots dos en el carretó. Faig feina sense matar-m’hi en les meves classes i he estat llegint i rellegint un munt de vella literatura russa.” Lizzie és Elizabeth Hardwick, escriptora, cofundadora de *The New York Times Review of Books*, casada amb Lowell. El llibre que ell creia haver acabat aquell mes d’octubre de 1958 era *Life Studies*, que sortiria publicat ja dins el 1959 i es convertiria en un títol de referència. Sylvia Plath i Anne Sexton publicarien els seus primers llibres ben aviat, l’any 1960: *The Colossus*, per part de Plath (el tenim en català en una magnífica traducció de Núria Busquet Molist, *El Colós*) i *To Bedlam and Part Way Back*, per la de Sexton, de qui tenim poemes traduïts per una de les grans poetes de la literatura catalana del xx, Montserrat Abelló.

Tota aquesta evocació intenta acostar al possible lector el món de referències sobre el qual gravita *L’infinít que no podem dir*, de Lluïcia Palliser Santana i Carles Mercadal Victory. Però l’intent

(el meu) és en bona mesura fallit, perquè justament no faig més que citar autories, i per si fos poc, adornar-les amb adjectius tronats com “grans”, “de referència”, etc. Això s’allunya lamentablement del que ofereixen els poemes d’aquest llibre, que és una proposta molt més interessant i arriscada.

Una proposta que passa per fer desaparèixer l’autoria, o si més no suspendre-la, i transfigurar les veus d’en Carles i na Lluïcia en les veus de les santes a les quals s’encomanen, que són, justament, Sylvia Plath i Anne Sexton. No es tracta, atenció, d’*imitar* Plath i Sexton, sinó més aviat de *dissoldre-s’hi*; d’imaginar com serien les veus de les dues bostonianes (paraula usada amb doble intenció, efectivament) passades per les veus de la menorquina i el menorquí. I viceversa: com sonen Palliser Santana i Mercadal Victory quan les seves veus es veuen *transsubstanciades*, en certa manera *posseïdes*, per les de Plath i Sexton. Som a l’àmbit en què els estudis literaris s’interfereixen amb la bruixeria. Amb la invocació d’esperits.

Succeeix que les invocades són santes exigents, màrtirs d’elles mateixes i de les seves ments torturades. Plath era quatre anys més jove que Sexton i es va suïcidar onze anys abans; Plath va abandonar la vida als trenta-un anys; Sexton als quaranta-sis, i ho va fer amb la sensació que fins i tot en el suïcidi, sobre el qual tant havien conversat mentre engolien martinis al Ritz, la seva amiga li havia passat davant. Sexton trobava que Plath era millor poeta que ella, i a més una dona més guapa i més

social; Plath elogiava en els poemes de Sexton totes les virtuts que sentia que mancaven en els seus escrits. Això de ser grans autores era una cosa que no sabien sobre elles mateixes.

La poesia que escrivien (com la de Lowell, com la de Bishop) va ser catalogada pels crítics amb una etiqueta que va començar sent descriptiva, després va ser pejorativa i ara molts citen sense acabar d'endevinar-ne el sentit: confessional. Es tracta de poemes en què una veu, sovint un *jo*, exposa fets en què l'àmbit personal, fins i tot íntim, es troba o s'interfereix amb qüestions d'interès públic, o col·lectiu. Això succeeix en un llibre important que ha publicat recentment Lluïcia Palliser Santana, *Defensionari*, un triomf líric. També ho són, de triomfals, els poemes d'aquest *L'infinit que no podem dir*, un palimpsest d'imatges i de veus que defuig l'artifici per l'artifici. La depressió, el malson, el buit, l'aprensió, la incomoditat d'un món violent i la possibilitat de decidir abandonar-lo, el desig estrafet, el desig malauradament satisfet, la poesia com a cambra fosca, tot això que recorre els poemes de Sylvia Plath i Anne Sexton, recorre també els versos de Lluïcia Palliser Santana i Carles Mercadal Victory. És un joc, però sense les cartes marcades: a posta els poemes es presenten acompanyats de biografies i citacions *in extenso*. És com si algú ens parlés a través de la veu d'algú altre, com si algú es prengués la molèstia d'esborrar les cares perquè després de tot, raspant la superfície, acabi emergint una altra veu, una altra imatge, que és la de cadascun de nosaltres llegint

Exilis

Jo, jo, jo, jo,
amb prou feines podia parlar.
Et veia en cada alemany.
I aquella llengua obscena
era un tren, un tren
que m'arrossegava com a un jueu.

SYLVIA PLATH

La mort és una expansió,
una gota de tinta vermella dins l'aigua.
Ignorar el quantificable.
Res és més senzill de contar que allò il·limitat.
Tan sols de la ravata s'assoleix l'infinit
amb la memòria buida,
l'ossa eixuta, desert d'anhels, tèrbola alenada
en la immensitat d'un prat verd maragda.
Observo des de la talaia més elevada del camp
i sols la balada llastimosa dels condemnats
i un cop amb la culata del fusell a la nuca
em parlen d'un lloc mai prou desconegut per a mi,
un país del qual ja no se sap res.
Petits Salomons preguem clandestinament
amb una estrella brodada a la pell, escut letal.
Die Grenze: omplir-se el pit de gas.
O ser-ne l'exterminador.

Asfíxia

Una vegada vaig ser bella. Ara soc jo mateixa.

ANNE SEXTON

M'ofegaré amb el cor bategant com una manxa,
amb els pulmons inflats d'hidrogen.
M'escanyaré en menjar-me la poma
on habita el cuc dorment,
el dubte malaltís que m'infecta.

Tancaré la porta de la infantesa,
de la mare que em renya amb enveja rèptil
i al pare que mai no em mira;
soc la part rebutjada de l'escenari
d'un amor postís, donat a fer a altres.

Lliure, oblidaré els enfrontaments amargs,
el deure de ser bona noia
i el convenciment íntim de no poder ser-ho,
l'ofec ressentit de saber-me no estimada.

Escriuré i seré bella
o jo mateixa.

La sendera de les azalees

Va ser el meu amor que ens portà a ambdós a la mort.

SYLVIA PLATH

Amb arrogància lluïa la cicatriu a la galta,
vestia de follia els centímetres que separaren
la teva mort del començament de la meva espera
tot empalant abelles,
tot fracturant pulsions,
tot erosionant l'esmolall d'aquell trenc
amb la diligència enderiada d'una homicida despietada
a risc d'esdevenir també testimoni
de ser occidora d'anhels, com ho fores tu.
A la lleugera m'encaminava al fossar de caritat,
mai una llàgrima feu cruixir el brancam malgrat el xàfec.
Ni un sol cop llavors, ni abans de llavors.
Dinou anys sumida en la terra,
incapaç de perforar els dos metres que separaven la teva ossera
de la brisa que em balbava els genolls,
sota el vel negre estant, l'olor de les aigües estancades dels marjals
em regirava l'estómac.
Era la filla vedada a la mísera sepultura de vetlla escassa
tan poc edificant que hagués acceptat de bon grat
l'anonimat exànime de la mort,
de totes les vegades que l'he pensada al teu costat absent.
Sobre el fred de la llosa eixuta s'erïcaven algunes fulles,

© del text: Carles Mercadal Victory i Lluïcia Palliser Santana, 2025

© del pròleg: Sebastià Alzamora, 2025

© d'aquesta edició: Pagès Editors, SL, 2025

Sant Salvador, 8 – 25005 Lleida

www.pageseditors.cat

editorial@pageseditors.cat

Primera edició: novembre de 2025

ISBN: 978-84-1303-671-7

DL: L 732-2025

Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, SL

www.bobala.cat

✦ imprès a **lleida** ▶

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreueu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.